

Vabariigi Valitsuse määruse „Elutähtsa teenuse osutajate toimepidevuse strateegia nõuded ning selle koostamise ja muutmise kord“ eelnõu seletuskiri

1. Sissejuhatus

1.1. Sisukokkuvõte

Eelnõu on koostatud 1. oktoobril 2026. a jõustuva kriisiolukorra ja riigikaitse seaduse (edaspidi *KORKS*) rakendamiseks.

Eelnõu kattub hädaolukorra seaduse (edaspidi *HOS*) alusel antud Vabariigi Valitsuse 19. oktoobri 2024. a määrusega nr 65 „Elutähtsa teenuse osutajate toimepidevuse strateegia koostamiseks vajalike andmete loetelu, strateegia koostamise nõuded ja kord ning strateegiat koostavate asutuste loetelu“¹. Võrreldes kehtiva määrusega põhimõttelisi sisulisi muudatusi ei tehta. *KORKSi* jõustumisega tunnistatakse *HOS* kehtetuks, mistõttu tuleb määrus *KORKSi* § 89 lõikes 3 sätestatud volitusnormi alusel uuesti tervikuna kehtestada. Määruse pealkiri ja volitusnorm viiakse *KORKSiga* kooskõlla. Lisaks täpsustatakse strateegia muutmise korda ning *CER* direktiivist tulenevat pädevate asutuste vahelise koordineerimise nõuet.

Eelnõu on seotud Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiviga (EL) 2022/2557, mis käsitleb elutähtsa teenuse osutajate toimepidevust ja millega tunnistatakse kehtetuks nõukogu direktiiv 2008/114/EÜ (edaspidi *CER direktiiv* või *direktiiv*)². Direktiivi ülevõtmiseks tehtud *HOSi* muudatused jõustusid 18. oktoobril 2024. a. Alates 1. oktoobrist 2026. a sisaldub vastav regulatsioon *KORKSis*. *HOSis* sätestatud *CER* direktiivi ülevõtmise regulatsioon võeti *KORKSi* üle põhiosas sisuliste muudatusteta. Strateegia rakendusmääruse volitusnormi täpsustati, nähes *KORKSi* § 89 lõikes 3 sõnaselgelt ette ka strateegia muutmise korra kehtestamise.

1.2. Eelnõu ettevalmistajad

Eelnõu ja seletuskirja on koostanud Riigikantselei julgeoleku ja riigikaitse koordinatsioonibüroo nõunik Kerli Zirk (kerli.zirk@riigikantselei.ee) ning õigusosakonna nõunik Peeter Papstel (peeter.papstel@riigikantselei.ee). Eelnõu ja seletuskirja keeleteoimetuse on teinud Riigikantselei tugitegevuste osakonna büroo- ja dokumendihalduse valdkonna keeleteoimetaja Piret Grigorjeva (piret.grigorjeva@riigikantselei.ee).

2. Eelnõu sisu ja võrdlev analüüs

Võrreldes kehtiva määrusega põhimõttelisi sisulisi muudatusi ei tehta. Eelnõu koosneb kahest paragrahvist.

Eelnõu §-s 1 sätestatakse elutähtsa teenuse osutajate toimepidevuse strateegiat (edaspidi *toimepidevuse strateegia*) koostavad asutused, Riigikantselei ülesanne juhtida strateegia

¹ Vabariigi Valitsuse 19.10.2024. a määrus nr 65 „Elutähtsa teenuse osutajate toimepidevuse strateegia koostamiseks vajalike andmete loetelu, strateegia koostamise nõuded ja kord ning strateegiat koostavate asutuste loetelu“, RT I, 22.10.2024, 5.

² Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv (EL) 2022/2557, mis käsitleb elutähtsa teenuse osutajate toimepidevust ja millega tunnistatakse kehtetuks nõukogu direktiiv 2008/114/EÜ (ELT L 333, 27.12.2022, lk 164–198).

koostamist ja muutmist ning strateegia ajakohastamise sagedus. Regulatsioon vastab põhiosas kehtiva määruse §-s 1 sätestatule.

Toimepidevuse strateegiat ajakohastatakse vähemalt iga nelja aasta järel. Nõue tuleneb CER direktiivi artikli 4 lõikest 2. Võrreldes kehtiva määrusega täpsustatakse lõikes 2, et Riigikantselei juhib lisaks toimepidevuse strateegia koostamisele ka selle muutmist. Täpsustus tuleneb KORKSis § 89 lõike 3 volitusnormist, mis näeb erinevalt HOSi § 9³ lõikest 4 ette ka strateegia muutmise korra kehtestamise.

Eelnõu §-s 2 sätestatakse toimepidevuse strateegia nõuded. Regulatsioon vastab sisult kehtiva määruse §-s 2 sätestatule ja põhineb CER direktiivi artikli 4 lõikes 2 sätestatud nõuetel. Sätete täpsemad sisulised selgitused on esitatud kehtiva määruse eelnõu seletuskirjas³.

Paragrahvi 2 lõike 1 punktis 8 täpsustatakse kehtiva määruse sõnastust vastavalt CER direktiivi artikli 4 lõike 2 punktile g, nimetades selgelt koordineerimise pooltena CER direktiivi ja direktiivi (EL) 2022/2555 kohased pädevad asutused. Täpsustus ei muuda regulatsiooni senist eesmärki.

Paragrahvi 2 lõike 3 kohaselt võib toimepidevuse strateegiana jätkuvalt käsitada strateegiat koostavate asutuste strateegilisi arengudokumente, kui need vastavad määruses sätestatud nõuetele. Sätte eesmärki ja rakendamist on täpsemalt käsitletud kehtiva määruse eelnõu seletuskirjas. Praktikast võimaldab see täita CER direktiivist tulenevaid strateegia nõudeid olemasolevate strateegiliste arengudokumentide kaudu ning vältida eraldiseisva dubleeriva strateegiadokumendi koostamist. Paragrahvi 2 lõikes 4 täpsustatakse toimepidevuse strateegia ajakohastamise korda juhul, kui strateegiana käsitatakse lõikes 3 nimetatud strateegilisi arengudokumente. Sellisel juhul vaadatakse asjaomaste strateegiliste arengudokumentide kogum üle ning vajaduse korral dokumente muudetakse või need asendatakse nende kohta ettenähtud korras. Säte arvestab, et toimepidevuse strateegia võib moodustuda mitmest eraldi korras muudetavast strateegilisest arengudokumendist.

3. Eelnõu vastavus Euroopa Liidu õigusele

Eelnõu on seotud CER direktiiviga. Direktiivi artikkel 4 näeb ette liikmesriigi kohustuse koostada elutähtsa teenuse osutajate toimepidevuse strateegia ning sätestab selle peamised sisunõuded.

Direktiivi ülevõtmiseks tehtud HOSi muudatused jõustusid 18. oktoobril 2024. a ning nende alusel kehtestati ka käesoleva eelnõuga asendatav määrus. Alates 1. oktoobrist 2026. a sisaldub vastav regulatsioon KORKSis. Eelnõuga CER direktiivi ülevõtmise senist lahendust põhimõtteliselt ei muudeta. Eelnõu vastavust CER direktiivile on põhjalikumalt käsitletud kehtiva määruse eelnõu seletuskirjas.

4. Määruse mõjud

CER direktiivist tuleneva toimepidevuse strateegia regulatsiooniga kaasnevaid mõjusid on analüüsitud 18. oktoobril 2024. a jõustunud hädaolukorra seaduse muutmise ja sellega seonduvalt teiste seaduste muutmise seaduse aluseks olnud eelnõu (426 SE) seletuskirjas ning kehtiva Vabariigi Valitsuse 19. oktoobri 2024. a määruse nr 65 eelnõu seletuskirjas.

³ Vabariigi Valitsuse määruse „Elutähtsa teenuse osutajate toimepidevuse strateegia koostamiseks vajalike andmete loetelu, strateegia koostamise nõuded ja kord ning strateegiat koostavate asutuste loetelu“ eelnõu seletuskiri, 09.10.2024. Kättesaadav eelnõude infosüsteemis (toimik nr 24-0947).

Kuna eelnõuga ei tehta kehtiva määrusega võrreldes põhimõttelisi sisulisi muudatusi ning tehtavad täpsustused ei muuda regulatsiooni eesmärki ega sihtrühmi, ei kaasne määruse uuesti kehtestamisega uusi ega varem analüüsimate mõjusid.

5. Määruse rakendamisega seotud tegevused, vajalikud kulud ja määruse rakendamise eeldatavad tulud

Riigikantselei ja toimepidevuse strateegiat koostavad asutused jätkavad määruses sätestatud ülesannete täitmist senisel viisil. Määruse uuesti kehtestamisega ei kaasne lisategevusi, -kulusid ega -tulusid.

Määruse rakendamisega seotud tegevusi ja kulusid on täpsemalt käsitletud kehtiva määruse eelnõu seletuskirjas.

6. Määruse jõustumine

Määrus jõustub üldises korras. Määruse jõustumine on seotud kriisiolukorra ja riigikaitse seaduse jõustumisega. Määruse rakendamiseks ei ole vaja ette näha üleminekuaega. KORKSi § 185 lõike 7 kohaselt kehtib enne KORKSi jõustumist HOSi alusel koostatud elutähtsa teenuse osutajate toimepidevuse strateegia kuni KORKSi §-s 89 nimetatud toimepidevuse strateegia ajakohastamiseni.

7. Eelnõu kooskõlastamine, huvirühmade kaasamine ja avalik konsultatsioon

Eelnõu esitati eelnõude infosüsteemi kaudu kooskõlastamiseks ministeeriumidele ning arvamuse avaldamiseks Eesti Pangale ja Finantsinspeksioonile. Ametliku märkuse esitas Regionaal- ja Põllumajandusministeerium ning mitteametlikud ettepanekud Kliimaministeerium. Märkuste ja ettepanekutega arvestamist on kajastatud seletuskirjale lisatud tabelis. Kultuuriministeerium märkis eelnõu kooskõlastatuks. Teised ministeeriumid märkusi ei esitanud.

Keit Kasemets
Riigisekretär